

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Brezosebni kapitalizem

Silovitost današnje svetovne gospodarske kri-
ze, ki ji za bližnjo bodočnost še ni videti nobenega
koneca, je mnoge privedla do misli, da se bo velika
stiska naših dni končala šele z drugim gospodars-
kim redom, ko bo kapitalistično gospodarstvo do-
živelo popoln polom. Za današnji nered v gospo-
darstvu se v resnici more kriviti kapitalizem, ki
se je polastil vseh panog javnega življenja in ne-
omejeno diktira ter po svoje uravnava gospodar-
ski tok življenja. Vendar pa je treba vedeti, da je
kapitalizem, kakršnega imamo pred očmi danes,
že degenerirana stopnja kapitalističnega gospodar-
stva. Je prav za prav socializiran brezoseben ka-
pitalizem, torej prav tista oblika modernega go-
spodarstva, proti kateri se tako ostro obrača sveti
oče Pij XI. v zadnji socialni okrožnici Quadra-
gesimo anno.

Individualistično gospodarstvo, kakor je samo
na sebi zasnovano, v svojih početkih na varčnosti
in odpuščanju, je imelo v svoji osnovi izrazito mora-
lično noto. Marsikdo je deval svoje prihranke na
stran in se odpovedoval enemu in drugemu užitku
iz skrbi za bodočnost, iz previdnosti ali ker je ho-
tel, da bi njegovi otroci imeli boljše in lažje v živ-
ljenju kot pa je njemu bilo.

Tako pridobljeno imetje ima gotov socialen
in kulturn pomen. Civilizacija brez nekih nakopi-
čenih dobrin ni mogoča. Umetnost in znanost za-
htevata za svoj razvoj neko gotovo splošno blago-
stanje. Celotno materijalni napredek je mogoče le tam,
kjer se z osnovnim kapitalom morejo kriti začetni
stroški. Brez tisočev in milijonov malih hranite-
ljev, ki so spravili skupaj s svojo varčnostjo velike
fonde in kapitale, bi bilo nemogoče graditi želez-
nice, izvesti elektrifikacijo in preskrbo z vodo, od-
padlo bi zelo veliko onih udobnosti, ki nam laj-
šajo in lepšajo življenje.

Ako razmerje med delodajalcem in delavcem
ni vedno idealno, vemo, da ni kriv tega vselej delo-
dajalec. Toda bistveno drugače je odnos tistega
delodajalca, ki osebno zastopa svoj kapital do de-
lavca, kakor pa je odnos brezosebne delniške
družbe do njenega delavstva. V prvem slučaju je
razmerje med podjetnikom in delavcem vendarle
osebno, in zato umerjeno, je človeško. Tako razu-
mevan kapital je združen z zemljo, s srenjo, z na-
rodom. Ima imeni obraz, poznan mu je izvor in
stalež. Z delavnostjo in poštenostjo si osvoji ne-
kakšno plemstvo, ki je neusiljivo in mu je vsaka
tiranija tuja. To so podjetja — žal, da jih imamo
pri nas tako malo — katerih tradicija pomenja
zanje stalno mladost. Z osebnim se postopa s po-
trebno obzirnostjo in se ne izmika niti žrtvam v
imenu človečnosti in kulture, delavstvo ni izkore-
ninjeno, temveč se čuti domače, na svojih tleh.
Razvije se mnogostransko sodelovanje raznih sta-
nov, med kmetom, trgovcem in industrijo. To ni
domišljija. Takih podjetij je vedno mnogo, zlasti
v Franciji, kjer imajo gotove »hiše« stoletno zgo-
dovino in kjer je zato razmeroma najmanj social-
nih konfliktov v Evropi.

Cisto drugačne poteze pa nosi na sebi kapita-
lizem, kakršen nam stoji največkrat danes na-
sproti. Izmalčil se je in izgubil svojo moralno
vrednost. Pozabil je na odpoved — ki mu je bila
izvor in početak. Zatajil je cilj, ki bi mu morala
biti obča blaginja. Vse njegovo udejstvovanje je
podrejeno lovu za dobičkom, za denarjem. Toda s
samim denarjem ni mogoče ustvariti ne civilizaci-
je, ne družbe, kaj šele sreče.

Ta izmalčena oblika kapitala se je vgne-
zdila zlasti v mladih deželah, zato da jih eksploa-
tira. Brez preteklosti in mednarodne se čisto še
manje kot na industrijo opira na bančne kombi-
nacije. Vse je le prosta igra števil in borz ne da
bi kdo vprašal, čegav denar je v igri, angleški,
nemški ali francoski...

Prva in glavna sprememba, ki jo je tovrstno
gospodarstvo pokazalo, je domala popolna ločitev
med lastnikom in podjetjem. Nekoč je bil kapita-
list tudi dejanski vodja in duša vsega podjetja.
V velikih anonimnih kapitalističnih družbah je po-
ložaj čisto drugačen. Tisti, ki vodi podjetje, je naj-
večkrat le nastavljenec. Ne delavstvo ne uradni-
štvo ne pozna lastnikov, za katere dela. Lastnik,
ki je ponavadi skrit za delnicami, malo ve, kaj in
kako se godi »njegovemu« delavstvu. Med obema
manjka vsake osebnosti zveze, stojiša si hladno, do-
celega brezosebno nasproti. Podjetnik zre v delavcu
in nastavljenec le številko, količino v računu, iz-
datek — a ne človeka. Zato ga tako mirne duše
požene na cesto, kadar donos podjetja ne odgo-
varja pričakovanju.

Proti takemu kapitalizmu se dviga nejevolja
delovnih množic, zato ker je njegova edina domo-
vina — denar. V svoji mednarodni gibljivosti ne
ustvarja več blagostanja in gospodarske varnosti
temveč se neprestano seli, kamor mu bolje kaže
konjunktura, puščajoč za seboj čisto zmešnjavo in
uboštvo. Od katere strani ga opazujemo, se nam
kaže nečloveški, nenaraven in pretiran.

Vsa znamenja govore, da se te vrste kapita-
listično gospodarstvo danes ruši. Pred nekaj leti
je še ves svet tako trdno veroval, da je medna-
rodna finančna dejanska vladarica sveta. Medna-
rodna finančna je še tudi danes stvarno močna.
Toda prav tako vidimo, kako ji na vseh koncih
grozi polom — odkar je mali človek izgubil vanjo
zaupanje. Ako bo naš čas raz mednarodne pozor-
nice pometel gospodarski sistem bajnih finančnih
kombinacij, ki je zaslužnjeval v svojih načrtih in
delih cele narode, niso zastoj težke odpovedi, ki
si jih v obstoječi splošni krizi človeštvo mora na-
kladati. Naj sodobna velika gospodarska kriza, ki
jo preživlja človeštvo, pomaga narodom — izči-
ščenim in skupnem trpljenju — demaskirati neče-
lovečnost mednarodnega trustovstva in kartelov, ki
tudi iz sodobne krvave bede hočejo zase iztisniti

Konsolidacija španske republike

Predsednik Zamora steber republike — Vladna kriza

Pariz, 15. decembra. Tukajšnji politični krogi
se zelo zanimajo za potek dogodkov na Španskem.
To je tudi razumljivo, ko je znano, da so Francozi
mnogo pripomogli k likvidaciji španske monarhije.
Po izvolitvi Aleale Zamore za predsednika republi-
ke je morala vlada v smislu ustave podati ostavo.
S sprejetjem ustave je bilo namreč njeno delo
dokončano prav tako kakor delo ustavodajne skup-
ščine »Cortes constituyentes«. Edini ustavni steber,
okoli katerega se vse giblje, je zdaj predsednik
republike. Ze izvolitev (s 362 glasovi izmed 410
glasujočih) je pokazala, da uživa Alecala Zamora
polno zaupanje v državi. Značilno je, da je to iz-
bero pozdravil tudi tisti del francoskega tiska, ki
sicer ne skriva svojih predsodkov proti katoliškim
državnikom. »Izvolitev Aleale Zamore,« je pisal
nekaj tukajšnji oficijozni list, »bodo z veseljem po-
zdravili vsi prijatelji Španije. S tem, da so pokli-
cali v državno predsedstvo glavnega ustanovitelja
republike, ki je vselej pokazal izredne politične
sposobnosti, in to tudi v težkih urah izpremembe
vladavine, in ki je zaradi svoje moralne avtoritete
vedno užival veliko spoštovanje, so predstavi-
niki nove Španije pokazali svojo politično zrelost.
Izvolitev predsednika Aleale Zamore je poročstvo,
da se španski narod, ki je vselej pripravljen na
nagle in vroče manifestacije, v času državnih iz-
prememb obvaruje pred vsakršno novo avanturo
in pred vsimi državnimi poizkusi, za katere pač ni
v času tako strašnih kriz ugodnih tal.

Tudi drugi listi poudarjajo izredno moralno
avtoriteto, ki jo uživa Alecala Zamora, čigar poli-
tične sposobnosti in posebno idealno poštvovalnost
so najboljša opora za špansko republiko v času,

ko si še ni postavila trdnih temeljev in še ni utih-
nila borba med republikanci in rojalisti ter je na
vidiku oster razredni boj. Za presojanje političnega
položaja v Španiji je značilno, da je bil Alecala Za-
mora izvoljen, čeprav je še malo pred izvolitvijo
slovesno izjavil, da bo vse svoje moči posvetil
stremljenju za omiljenje sedanje ustave, v kolikor
stroge odredbe zadevajo versko življenje in Cer-
kev. To bi kazalo, da so tudi najhujši nasprotniki
Cerkve uvideli nesmiselnost protiverske gonje.
Možnost revizije je dana že v ustavi sami, ki do-
loča, da se sme vršiti o izpremembi ustave ple-
bisit, ako se zanj izreče 15% voliv. upravičencev.

Da so v Vatikanu zadovoljni z izvolitvijo Al-
cale Zamore, priča nagovor, ki ga je imel papežev
nuncij magr. Tedeschini, ko je v imenu diplomatskega
zbora pozdravil novega predsednika. Dejal je,
da je izvolitev predsednika republike podobna
imenovanje rimskih konzulov. Pozdravil je novega
predsednika v imenu diplomatskega zbora, a tudi
izrečno v imenu sv. očeta. Alecala Zamora se je v
svojem odgovoru zahvalil za pozdrave, ki mu jih
pošilja sv. oče. Iz tega je razvidno, da pričakuje
Cerkve omiljenje protiverskega boja in polagoma
tudi končne ureditve odnošajev z republiko.

Položaj novega predsednika je silno težak. Na
eni strani je gotovo, da današnja ustavodajna skup-
ščina nikakor ne predstavlja točno sedanjega jav-
nega mnenja v Španiji, ker je bila izvoljena v
času revolucionarnega preobrata in tudi pod pri-
stojno skrajno levičarskih sindikalističnih in soci-
alističnih organizacij. Gotovo je, da bi se srednje
stranke pri volitvah bolj okrepile, kar bi bilo za
pomirjenje države velike važnosti. Alecala Zamora

bi rad čimprej izvedel nove volitve, toda proti njim
je večina ustavodajne skupščine, ker se mnogo po-
slancev zaveda, da se ne bodo več vrnili v parla-
ment. Proti volitvam so posebno socialisti, ki so
zagrozili celo z novo revolucijo, ako bi se razpi-
sane volitve in bi prišle po njih na vlado stranke,
ki se nagibajo h konservativizmu. Trenutno je po-
ložaj v rokah socialistov, ki prevladujejo tudi v
ustavodajni skupščini. Vendar se v zadnjem času
formira »republikanska zveza«, ki jo tvorijo doslej
radikalna stranka, republikanska akcija in fede-
ralci. Republikanci se sedaj trudijo, da bi pri-
dobili zase tudi levo krilo Kataloncev in progre-
sistov; če jim to uspe, bo zveza štela v skupščini
170 poslancev in bo najmočnejša parlamentarna
skupina.

Mandat za sestavo vlade je predsednik poveril
dosedanjemu ministrskemu predsedniku Azani, ki
bo po vsej verjetnosti sestavil koalicijsko vlado
republikancev in socialistov. Zdi se, da socialisti
še niso zavzeli jasnega stališča glede bodoče vlade.
Na vsak način zahtevajo zase ministrstvo dela.

Težave z novo vlado

Madrid, 15. dec. tg. Parlamentarna frakcija
španske radikalne stranke je sklenila, da ne bo so-
delovala v novem kabinetu, v katerem sta ji bili
ponudeni dve mesti. Radi tega tudi španski dele-
gati pri Zvezi narodov Lerroux ne bo vstopil v
kabineta zato, da bodo pozneje sami prišli na kr-
kabineta zato, da bodo pozneje sami prišli na kr-
milo. Težkoče za sestavo kabineta so se s tem zelo
povečale.

Majhna večina francoske vlade

Hud spor radi Narodne banke

Pariz, 15. dec. tg. Preteklo noč je vlada o pol-
noči po hudem boju v poslanski zbornici dobila
večino pri glasovanju zaupnice s 307 proti 274
glasov. Opozicija je namreč hotela, da se vprašanje
ali je Francoska Narodna banka dolžna sama nositi
kurzne izgube, vrne komisiji, dočim je vlada za-
htevala, da se vprašanje reši takoj in zahtevala
zaupnico. Opozicija je grajala, da je sicer Franco-
ska Narodna banka oficijelno suverena, da pa je
praktično neodvisna samo tako dolgo, dokler do-
biva dobičke. Če pa ima izgube, je takoj solidarna
z državo blagajno. Če je danes izgubila dve in
pol milijardi frankov radi padca funta, je treba
vprašati, kaj je z eno in pol milijardo prejšnjega
dobička. Dobiček mora sam nositi izgubo pri fun-
tih. Morda te ene in pol milijarde niti ne bo za-
dostovalo in bi izguba narasla lahko tudi do šti-
rih milijard. Finančni minister Flaudin je odločno
odklonil vsakršno pojasnilo o tajnih kontih Narod-
ne banke. Tudi ministrski predsednik Laval je od-
ločno odklonil akcijo levice kot volivni maneuver.

»Matine« javlja, da je ta odločilni korak Lavala pri-
pomogel toliko, da je vlada s pomočjo srednjih
strank dobila majhno večino.

Strah pred umešavanjem Amerike

Pariz, 15. dec. tg. V političnih krogih imajo
strah radi namere ameriških Združenih držav, ki
hočejo sklicati novo mednarodno konferenco o
dolgovih za revizijo vseh dolgov v zmislu plačilne
zmožnosti držav dolžnic. Včeraj je Laval sprejel
ameriškega poslanika, ki se je vrnil iz Washing-
tona in mu sporočil obvestilo francoske vlade, po-
slano Washingtonu, da Francija, sklicujoč se na
Hooverjev moratorij, ne bo plačala dne 15. decem-
bra zapadlih 19.61 milijonov dolarjev dolgov. Ko
se je francoski poslanik v Londonu zglasil v Fo-
reign Office-u, so mu tam sporočili, da bo Anglija
svoje stališče o vprašanju reparacij in kratkoroč-
nih kreditov v kratkem sporočila francoski vladi
s posebno noto kot odgovorom na zadnji zaupni
reparacijski memorandum francoske vlade.

Katastrofa italijanske vojne ladje

Rim, 15. dec. Vsa Italija je pod vtisom stra-
hovite katastrofe, ki je zadela italijansko morna-
rico. Kakor znano se je v bližini Sardinije potopil
vlačilec »Teseo«, ki se je nahajal na poti iz Spe-
zie v Neapol. Po najnovejših podatkih je pri tem
našlo smrti 96 mornarjev. O strahovitem smrtnem
boju, ki ga je bila posadka, so znane sedaj na-
slednje podrobnosti:

Vlačilec »Teseo« je odplul iz Spezie v soboto
s posadko 81 mož, na krovu pa se je nahajalo 67
drugih podčasnikov, ki so se peljali v Neapol na
božične počitnice. V nedeljo okoli 9 zjutraj je za-
jel ladjo strašen vihar, ki je divjal v bližini Sar-
dinije. Kmalu se je pokvarilo krmilo, vihar je od-
nesel vse jambre in voda je vdrla k strojem.
Mornarjem se je v teku ene ure posrečilo izpraz-
niti vodo in vnovič pognati stroje, toda ti so tekli
le malo časa. Kapitan je takoj oddal klice na po-
moč SOS; sprejela sta jih parnika »Piave« in »Ca-
ralis«, ki sta plula v bližini. V istem času je iz
Spezie odplul na pomoč vlačilec »Domenico«, ki pa
se je moral radi slabega morja vrniti v пристanišče.
Iz Neapolja sta odpluli vojni križarki »Trieste«
in »Ancona« na kraj nesreče. Križarka »Trieste«
je skušala ujeti vlačilec »Teseo«, toda radi sil-
nega viharja se ji to ni posrečilo. »Teseo« je v
kratkem času izgubil pod vodo. Največ mornarjev
so rešili parnik »Piave« in »Caralis« ter nemški
parnik »Trapani«. Rešenih je bilo 112 mornarjev
in sicer 62 od posadke in 50 izmed drugih mornar-
jev. Rešene je križarka »Trieste« odpeljala v
Spezio, kamor je prispela popoldne ob dveh. Na
krovu nesreče je ostala križarka »Ancona« še dol-
go časa, da bi morebiti dvignila na krov še kate-
rega potopljenca. Vojno ministrstvo je takoj odre-
dilo strogo preiskavo o dogodku.

Potopljena ladja je pripadala nekdanji avstrijski
mornarici, v kateri je bila registrirana pod
imenom »Herkules«. Zgrajena je bila na Reki leta
1910; njena tonaža znaša 1500 ton.

zlati tok zvišanih dohodkov, da bo zopet pri-
šel do veljave človeški način pridobivanja dobrin
in kapitalov, osnovan na žrtvah in odpovedi. To je
tudi najkrajša pot do razorožitve in mirnega so-
žitja med narodi.

Kralj odpotoval v inozemstvo

Belgrad, 15. dec. AA. Današnje »Službene no-
vine« priobčujejo ta-le ukaz:

Mi, Aleksander I., po milosti božji in narodni
volji kralj Jugoslavije, smo sklenili in odredimo na
podlagi čl. 40 ustave kraljevine Jugoslavije, ker
želimo nekaj časa prebivati izven mej naše de-
movine.

naj nas v izvrševanju naše ustavne kraljev-
ske oblasti od dne odhoda pa do povratka v de-
movino zastopa naš ministrski svet v mejah ustave.

Predsednik našega ministrskega sveta, naš
notranji minister, naj ta ukaz izvrši.

Aleksander I. r.
15. decembra v Belgradu.

Predsednik ministr. sveta,
notranji minister
Peter Živković I. r.

Slede podpisi vseh drugih gg. ministrov.

Labrador naprodaj

Halifax, 15. dec. AA. Clan novo fundlandsko
vlade William Coaker, ki je danes prišel semkaj,
je izjavil, da je njegova vlada uradno ponudila
Kanadi na prodaj Labrador, za 400 milijonov do-
larjev. Coaker je v intervjuju, ki ga je dal novi-
narjem, izjavil, da bo ta predlog predložen kanad-
skemu parlamentu na njegovem prihodnjem za-
sedanju.

Proti diktaturi v Portugalu

Lisbona, 15. dec. tg. Po političnem zborovanju
vladi prijaznih političnih skupin je prišlo v Evri
do krvavih spopadov z nasprotniki diktature. Pri-
šlo je do hudega streljanja in je bilo več oseb
ubitih in ranjenih. Policija je morala vpostaviti
red in mir.

Seja socialne in finančne sekcije

Belgrad, 15. dec. I. Danes popoldne je v na-
rodni skupščini zborovala socialna sekcija in ob-
ravnavala zopet problem prehrane prebivalstva v
pasivnih krajih. Seje se je udeležil dr. Kostrenčič,
minister za socialno politiko ter narodno zdravje
in večkrat sam posegel v debato. Socialna sek-
cija je na ta način dobila jasno sliko o vsem, kar
je sedaj vlada ukrenila v pogledu pomoči za naj-
revnejše v pasivnih krajih države. Minister za so-
cialno politiko je od svoje strani vzel na znanje
predloge in resolucije, ki so se mu stavili in ki so
imeli namen podvzeti dovoz in razdelitev živeža
med siromašnim prebivalstvom. Socialna sekcija
je smatrala, da je s tem vsaj za predbožič izžrpa-
la dnevi red, kajti brezposelnost se bo obravnavala
še po praznikih. O priliki debate o brezposelnos-
ti bodo prišli na vrsto tudi razni industrijski
krajji Slovenije, kakor Suha Krajina, ki se ni mo-
gla prišteti pasivnim krajem radi raznih okoliščin
in zahteva posebno proučevanja.

Zborovala je tudi finančna sekcija poslanske-
ga kluba. Popoldne se je moglo izvedeti po hodni-
kih skupščine, da je sekcija nadaljevala sama de-
bato, ki se je vršila snoči o najrazličnejših vpraša-
njih, ki so v zvezi s finančno in valutno politiko.
Govornikov je bilo mnogo. Debate sta se udeležila
tudi poslanca Mohorič in Krejčí. Nadalje je prisot-
stvovali debati tudi finančni minister dr. Gjorgje-
vič, ki je večkrat posegel v debato. Tekom tega
zborovanja so stavili posamezni odborniki na mi-
nistra več vprašanj, ki zadevajo državno finančno
politiko, kakor tudi na denarno potrebo privatnih
denarnih zavodov ter združnega denarnega go-
spodarstva. Debatu je zopet zaključil finančni mi-
nister, ki je v daljšem ekspoziju zagovarjal po-
trebo realnega proračuna, ki ne sme pod nobenim
pogojem presegati dejanskih dohodkov, ki so se
tekot preteklega proračunskega leta pokazali kot

edino mogoči. Iz tega razloga je največje varčeva-
nje neobhodno potrebno in se morajo državni iz-
datki znižati na nivo dejanskih mogočih prihodov.
Finančni minister je nadalje zelo ostro povdarjal,
da se bo kraljevska vlada za vsako ceno in za
vsako žrtev držala načela, da se mora ohraniti
zdrava valuta in stabilnost našega domačega de-
narja. S to izjavo finančnega ministra so našli
svojo obsodbo oni, ki so svetovali odpoved zlate
dinarske podlage po vzgledu Anglije, Norveških
držav in Japonske. Prihodnja seja finančnega od-
bora bo sklicana pismeno.

Seja skupščine

Belgrad, 15. decembra. I. Tretja redna seja
narodne skupščine je napovedana za jutri v sredo
16. t. m. ob 10 popoldne. Na dnevnem redu sta
2 točki: 1. Poročilo verifikacijskega odbora. 2. Za-
prisedba narodnih poslancev. Po prisegi bodo na-
rodnim poslanecim izročene poslanske legitimacije.

Zel. popust za obisk Primorja

Belgrad, 15. decembra. AA. Po najnovejši
izpremembi čl. 11. železniške tarife za prevoz pot-
nikov, blaga in priljage, so obiskovalci morja de-
ležni med božičnimi prazniki 50%nega popusta na
državnih železnicah. Vsak potnik, ki prebije med
božičnimi prazniki najmanj 5 dni v kakem pri-
morskem kraju, se s tem popustom lahko oko-
risti tako, da shrani kupljeni vozni listek za po-
vratek.

Isti popust velja za obiskovalce morja tudi
vobče v mesecih decembru, januarju in februarju,
vendar morajo v tem primeru prebiti na morju
najmanj 10 dni.

Tarifno in pristojbinsko uprašanje

V neugodnih gospodarskih časih, kakor jih imamo danes, se cenijo materialne dobrine, kolikor jih posameznik poseduje, neprimerno višje nego v normalnih časih. Razumljiva posledica takih razmer je redno ta, da se belci, kakor pravimo, da teže iz rok, kakor tudi, da iščemo tehtnejše razmerje med dajatvijo in protidajatvijo in hočemo najti neko skladnost družbe na ta način, da kritično ocenjujemo nagrade lastnega in dela ostalih ljudi. Kolikor nam ne gre v račun pojav, da se zahteva od nasprotne strani več kakor ji po naši pameti gre, govorimo o izkoriščanju, z ozirom na vsakdanje naše potrebe pa o dragini. Stremljenje torej, da pridemo v vsakdanjem gospodarskem življenju do neke skladnosti, označujemo kot boj proti izkoriščanju in proti dragini.

Zoper dragino smo se oglašili z različnih perspektiv in dosledno tipamo za neskladnostmi dnevnega irga, tako z zasebnim kakor javne plači. Na tapetu je bil živilski trg, gostilniški obrat, met kot producent, črna stanovanja. Tudi dohodki, ki so danes bistveno merila sodobnega gospodarskega človeka, niso bili v medsebojni primerjavi izveti. Vsa ta akcija je brez dvoma zadela v eno najakutnejših vprašanj, zato jo bomo po možnosti nadaljevali in spopolnili. Imeti moramo pred očmi, da morda nismo še niti sredi gospodarske krize, da je ta šele na destruktivnem pohodu in da torej pride čas, ko bo vsak še odločneje zahteval zase; pustim vas živeti, pustite me tudi vi!

Prav radi tega bi se dovolili opozoriti na skladnost oziroma neskladnost dajatev in proti dajatev, kadar ima človek opraviti s pravnimi posli, čeprav se zavedamo, da bomo tu naleteli na zelo deljena mišljenja. Življenje je vedno bolj komplicirano in razmere, zlasti težek gospodarski položaj silijo tudi preprostega človeka, da ima vedno več in pogostejše opravka pri državnih in banovinskih oblastih, pa tudi pri različnih pravnih strokovnjakih, z eno besedo po pisarnah. Tu pa zaženemo na celo mrežo gospodarskih zaprek, ki se redno ne skladajo z našim mišljenjem o vrednosti dela in ki jih vsakdo pozna pod imeni taksa, pristojbina, tarifa in ki v večini slučajev kar precej dosežejo, če ne presežejo vrednosti, za katero gre.

Mi obravnavamo vprašanje zgolj iz gospodarskega stališča.

Skušnja uči, da iz preteklosti dvojje, da je namreč v vsakem sporu in pravnem slučaju slo, ko je bila pravda že tu, če je bila le količnik visoke vrednosti, v duši pravdarja ne več za stvar, ampak za prvotno nebiateno, pozneje za bistveno — tarifno in strokovno stran; dalje pa je dejstvo, da je naše povprečno gospodarstvo, če se je moralo pravdati, na eni strani pravdi bolelo precej časa. Vzemimo oziroma iščimo skladnost med celotno prvirjo enega para volov, ki je danes že lepa, če zneso 1—2000 Din, in med stroški, ki jih mora plačati ravno isti kmet v višini 600-1000 Din, če je ozmerjal nasprotnika v jezi z barabo ali nič vrednežem!

Pri vsem tem taksem, tarifnem in pristojbinskem vprašanju pa ne smemo pozabiti na to, da je zasebnik v pravnem, oziroma reševanje sporov kar vržen v reko tako in stroškov. V komplicirani sistem zakonov ne ve, kdaj lahko sam brez intervencije drugih opravi zadevo, ko se sam more posvetovati z oblastmi; dalje so pa slučajji, ko tega niti ne more storiti, ker mu je zastopstvo zapovedano. Vendar je v vseh teh vprašanjih mogoče imeti različno stališče in razno mišljenje. Ne bo pa mogoče zanikati, kakor kaže praksa, da strokovno in tarifno ter pristojbinsko plat pravnih sporov marsikatero gospodarstvo ne prenese več. Dočim je šla trgovina in obrt svojočasno igrati mimo njih, srečujejo danes trgovce, trgovske družabnike, krepke obrtnike, posestnike z računi v rokah, ki v sobah državnih oblastev sprašujejo, ali bi bilo tem pojavom odpomoči in na kak način, ker so mnenja, da so stroški z ozirom na gospodarski položaj odločno previsoki. V tem pogledu je gotova remediura brez dvoma na mestu.

Ze Werner Sombart, znameniti narodni gospodar, je na svoji turneji po Evropi opozarjal, da je skladna nivelizacija dohodkov, primerjaje vrednost in proti vrednosti storjenega dela, karakter sodobnega gospodarstva in da neprimernih dohodkov in dobičkov svet ne prenaša več!

Zadeva Ciriaci-Kodrač likvidirana

Praga, 15. dec. Zadeva nadškofa Kodrača je zdaj povsem likvidirana. Kakor znano, je episkopat na konferenci v Olomucu obsodil nekatere nemške katoliške liste, kakor »Deutsche Presse«, ki so pisali proti nunciju Ciriaciju ter nemško tiškovno društvo »Egerland«. Nadškof dr. Prečan, ki je predsedoval olomuški konferenci, je zdaj preklekal svojo obsodbo in sicer na podlagi izjav, ki sta jih podala predsednik »Egerland« in pa ravnatelj lista »Deutsche Presse« Magerl. Ta dva sta namreč izjavila, da so bile sodbe listov, ki jih izdaja »Egerland«, krive, ker so bile podane na podlagi enostranskih informacij, ki so se pozneje izkazale za neresnične. Zato preključeta vse svoje sodbe, v kolikor se ne strinjajo s cerkveno disciplino. Istočasno je nadškof dr. Prečan preklekal dispenco nad duhovnikom Magerlom. — Bivši praški nadškof dr. Kodrač je zadnje dni težko obolel.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno, megleno, hladno, precej stalno.

Vsem soročnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je gospod

Anton Simončič

v torek 15. dec. po kratki, mučni boleznii, v starosti 65 let, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagodeja pokojnika bo v četrtek 17. dec. ob 2 popoldne, iz hiše žalosti, Galjeveca 204.

Rajnika priporočamo v blag spomin.

Ljubljana, dne 16. dec. 1931.

ZALUJOCI OSTALI.

Protiverska ofenziva v Belgiji

Socialisti proti katoliškim šolam

Belgijski socialisti so začeli veliko kampanjo proti svobodnim, to je katoliškim šolam, za katere prispeva država letno iz javnih sredstev 800 do 900 milijonov frankov. Sklicali so izreden stranski kongres, na katerem so sprejeli resolucijo proti državi podpirati katoliškim šolam. Zanimivo je, da je bila resolucija sicer z veliko večino sprejeta, nikakor pa ne soglasno. Za resolucijo je bilo oddanih 415.052 glasov, 11.790 proti in 69.810 se je vzdržalo glasovanja. Kongres je izdal nalog vsem poslancem, senatorjem, pokrajinskim in občinam svetovalecem, ki zastopajo stranko po vsej državi, da ne glasujejo več za nobeno podporo šolam, izvzemši edino, le oficijelne šole, ki jih plačuje in upravlja javna oblast in v katerih se podaja laični pouk. Stranki narodni svet pa je dobil nalog, da naj osnuje poseben odbor, ki naj izdelata primern zakonski načrt in ga predloži parlamentu.

Zanimivo je, kaj je nagnilo socialiste do te kampanje proti katoliškemu šolstvu. — Po uradni statistiki za leto 1929 je bilo tega leta na javnih laičnih šolah 429.747 učencev, v katoliških šolah pa 405.760 učencev. Katoliške šole tedaj po številu učencev javne laične šole že domalega dosegajo. Kar se tiče stroškov, stane državo vsak učenec v katoliških šolah 504 franka, na laičnih

792 frankov na leto. Dežela prihrani torej s katoliškim šolstvom 115 milijonov na leto. Na katoliških šolah je za 3000 učiteljskih moči manj nego na laičnih in vsaka katoliška učna moč stane deželo 14.200 frankov letno, na laičnih šolah pa po 19.000 frankov. Potemtakem bi država prihranila tem več, čim več bi bilo svobodnih, to je katoliških šol.

Zaradi stroškov se torej socialisti ne morejo upirati proti katoliškim šolam. Pravi razlog je nesporni veliki uspeh teh šol. Sam poročevalec na socialističnem kongresu, Troclet, je ta uspeh odkrito priznal in podčrtal, da laične šole zaostajajo za njimi. Predvsem pa vzemirja socialisti vpliv svobodnih šol na usodo belgijskega naroda. Večina učiteljsva, je dejal poročevalec, je duhovskega stanu. Kakšna nevarnost! Tu se ugrabljajo mlade duše, tu se duši misel in um mladih ljudi! Položaj za delavski razred je torej nevaren. Kajti poleg je ta: krščanska osnovna šola, za njo strokovna šola in slednjič krščanska strokovna organizacija... To so postaje mladega človeka...

To je dovolj jasno povedano, zakaj se socialisti tako boje svobodnih šol. Oni so namreč za svobodo vesti, a očividno je tedaj, kadar se vesti krečejo v socialističnem pravcu, drugače so za vsako nasilje nad vestmi.

Zato se ni čuditi, da je zahteval socialistični kongres tudi prepoved verskega pouka na vseh laičnih šolah.

Belgijski socialisti upajo, da jim bodo pri nasloju proti katoliškim šolam in verskemu pouku v parlamentu pomagali do zmage poslanci liberalne skupine. To upanje jih pa utegne varati, kajti liberalni poslanci imajo med svojimi volivci tudi precej katoličanov. Liberalna skupina dobro ve, da bi bil verski boj škodljiv za deželo, pa tudi usoden za liberalno stranko.

Saj je značilno, da je to vprašanje povzročilo razdor celo v socialistični stranki sami. To se je pokazalo že na kongresu. Dejansko je podal prav zaradi tega vprašanja svojo demisijo član narodnega sveta de Brouckere, ki je odklonil, da bi sodeloval pri izvršitvi kongresove resolucije. Ko so na seji nar. sveta prečitali njegovo odstopno pismo, je vstal tudi g. Vanderveelde in izjavil, da tudi on odstopi, dasi je podpiral Trocletovo poročilo, češ, da mora biti osnovni šolski pouk laičen, ker samo to jamči za socialni napredek.

Naj bodo že razlogi g. Vanderveelde-a za njegovo ravnanje nasproti šolskemu vprašanju taki ali taki, dejstvo je, da zadeva to vprašanje socialistično stranko samo prav v njenem jedru.

Razprava o poneverbi v Strojnih tovarnah stopila v novo fazo

Kazensko postopanje proti Govekarju Karlu uvedeno

Ljubljana, 15. dec.

Nadaljevanje razprave proti obtoženemu Anici Strikbergerjevi in Florjančiču se je vršila večer popoldne v znamenju nprilne napetosti in vročnega pričakovanja med zbrano publiko. Kakšen bo rezultat? — to je bil vprašaj, ogromen, od tal do stropa segajoč vprašaj, okoli katerega se je sukalo vse zanimanje in ugibanje prisotnih. Toda tudi današnja razprava se ni primela razčlenjenja ali, ki je dvignila toliko prahu po vsej Sloveniji in ki je senzacija dneva.

Če je bil v ponedeljek v smislu našega poročila v razpravno dvorano št. 79 »navale«, je bil večeraj pravcati naskok mogočne armade radovednežev oblega spola na durf male sodne dvorane v drugem nadstropju. Vstop v dvorano je bil topol dovoljen samo proti vstopnikom, ki jih je sodna uprava izdala v zelo omejenem številu.

Razprava se je začela s četrturo zamudo ob četrti na 5. Ze takoj začel razpravo je prišel majhno senzacijo. Zastopnik drž. tožila dr. Fellacher je predlagal, naj se postopanje zoper obtoženo Strikbergerjevo izloči in se jo izpusti na svobodo, ker ne obstoja nobena nevarnost, da bi posebnila. Ta predlog je drž. pravdnik dr. Fellacher utemeljeval tako-le: To predlagam zaradi tega, da ne bo mogla pasti niti senca suma na državno tožilstvo, da postopa drugače z obtoženo Strikbergerjevo kakor z osumljenim Karlom Govekarjem. Obenem je zastopnik drž. tožila predlagal, naj se osumljenemu Karlu Govekarju, bivšemu ravnatelju Strojnih tovarn in livarn, šelu obtoženo Strikbergerjevo, vzame potni list ter se postopa proti njemu kot z obtoženo Strikbergerjevo. Pri zadnjih razpravah se je namreč nagrmadilo toliko gradiva proti njemu, da je stvar zrela za kazensko postopanje.

Na predlog drž. pravdnika se je oglašil k besedi branilec obtožene Strikbergerjeve, dr. Tuma in izjavil: »Imam danes zadoščenje, da se je mojemu prvotnemu predlogu pridružil tudi državni tožilec.« V nadaljnjem je dr. Tuma poudarjal, da sloni ves proces proti obtoženemu na knjigovodstvu. »Edini dokaz so knjige! Predlagam, da se pregledajo izvlečki Praštedionice, o njenem poslovanju s Strojnimi tovarnami, da se dožene, kako se je primanjkljaj polagoma stopnjeval in da se razjasni način, kako so se izstavljeni boni za polne stroške ravnatelju Govekarju in kako so se ti boni kriili.«

Sodnik: »O predlogu bomo sklepali pozneje.« Drž. pravdnik dr. Fellacher predlaga nato se zaslišanje izvedenca Zelenika Franca, knjigovodje v Tobačni tovarni v Ljubljani.

Dr. Oblak, branilec obtoženega Florjančiča: »Če je za obtoženo Strikbergerjevo potrebna dejajna preiskava, je potrebna tolikanj bolj za obtoženo Florjančiča glede potnih stroškov. Apellam na lojalnost g. državnega pravdnika, ki je s predlogom za izločitev kazenskega postopanja proti Strikbergerjevi pokazal lepo gesto in ki gotovo nima nobenega namena negativno postopati, naj se tudi Florjančiča vsaj do konca te razprave izpusti iz preiskovalnega zapora ter se postopanje zoper njega izloči, da se pregledajo medtem njegovi izdatki glede provizije in potnih stroškov.«

Drž. pravdnik: »Popolnoma iskreno mislim. A glede Florjančiča je dosti preiskave. Njegove manipulacije so bile tako enostavne, da so jih izvedeni medtem že lahko pregledali. Predlagam, da se preiskava proti njemu konča in naj se izpusti na svobodo šele po izrečni sodbi, da bo lahko prijavil prizive.«

Zastopnik Strojnih tovarn in livarn dr. Korun: »Ugovarjam temu, da bi se izpustila Strikbergerjeva iz zapora, ker je podana kolizijska nevarnost. Kar pa se tiče Florjančiča, smatram, da je stvar zrela za rešitev.«

Dr. Oblak: »Apellam na najprimljivejši čuti pravdnika!«

Drž. pravdnik protestira, sodnik pa razglasi rešitev predloga, s katero se obtoženemu Florjančiču odkloni izpustitev iz preiskovalnega zapora dočim bo Strikbergerjeva izpuščena že jutri.

Z izrazom hvalečnosti na obrazu je Strikbergerjeva prosila za besedo in izpovedala zanimivo novost. Ko sta stala skupaj z osumljenim Govekarjem pred preiskovalnim sodnikom, ji je Govekar zagrozil na sledeč način. Razborci je zakrilal nad njo: »Ne izdajajte me, ne tlačite me, ne gonite dalje! Na te besede je zamahnil proti njej z roko, tako da je sam preiskovalni sodnik moral nastopiti v njeno zaščito in zagrozil Govekarju, da bo, če se ne bo obnašal do tožnje, prisljen poklicati v pisarno v obtoženikino zaščito stražnika.

Nato je bil zlušan kot edina priča pri večerajši obravnavi ing. Kobler Pavel, ki je izjavil sledeče: »Nastopil sem službo pri Strojnih tovarnah v mesecu aprilu leta 1925 in sem bil tam do meseca maja 1927, ko sem bil razrešen. Bil sem sprejet kot tehnični ravnatelj v pomoč ravnatelju Boncelja. Govekar je bil takrat komercialni ravnatelj. Stajbenih stikov z gospodično Strikberger-

jevo nisem imel skoraj nič, ker sem imel opraviti s tehničnimi posli. Toliko pa vem, da smo se vsi vsaj zaupanje v njo.«

O kakšnem primanjkljaju v blagajni priči ni ničesar znano, prav tako ne ve, kdo je imel ključke od blagajne.

Sodnik: »Ali vam je kaj znano, na kakšen način so odprstili Govekarja?«

Priča: »Mi smo govorili večkrat o tem. Ne vem, kaj so imeli proti njemu. Morda so bila kakšna osebna nasprotstva. Jaz za svojo osebo sem bil prepričan, da je bilo vse v redu. Glede njegovega poslovanja mislim, da ni bilo nobenega razloga za odpuš.«

V nadaljnjem je priča izpovedal, da so v letu 1927 pregledali blagajno on, ravnatelj Kos in Verlandi. Ravnatelj Govekarja tedaj ni bilo zraven. Tudi ob tej priliki niso opazili nobene nekorrektnosti, ker bi ta mogla ugotoviti šele po knjigah. Priča misli, da se tedaj napravili tudi zapisniki.

Sodnik: »Ali vam je kaj znano glede potnih računov, če je Govekar dvignil kakšne vsote iz blagajne?«

Priča to potrdi z motivacijo, da so se službena potovanja takrat redno vršila. Nato pove, da je ravnatelj Govekar kasiral pri tvrdki Hirsli, ki se je takrat že »majal«, večje zneske. Koliko, ne ve. To se da ugotoviti iz knjig.

Sodnik: »V katerem letu je bilo to?« Priča: »Koncem leta 1926. Kakor rečeno — bi se dalo to ugotoviti iz knjig.«

Dr. Korun: »Kje pa je še kasiral?«

Priča: »Če je šel na drugo potovanje, je ob tej priliki obiskal razne trgovce in kasiral večje zneske.«

Drž. pravdnik: »Ali ste imeli kakšno potrdilo, da se je ta denar oddal?«

Priča: »Jaz mislim, da se je oddal v blagajno in se ne spominam, da bi se za te zneske izdala kakšna posebna potrdila.«

Sodnik: »Ali je bil Govekar pooblaščen, da dviga denar v Praštedionici?«

Priča: »Kolikor se spominam, je bil. Kakšne zveze je imela Praštedionica z livarno, mi ni znano. Znano pa mi je toliko, da so se različni zneski vknjižili.«

Drž. pravdnik: »Kako ste mogli podpisati vse te stvari?«

Priča: »Dva sta morala podpisati. Govekar je podpisal tehnične referate, jaz komercialne.«

Priča v nadaljnjem pripoveduje, da so nakazovali denar preko Praštedionice, ker so hrvatski

interesni plačevali rajši preko Praštedionice. »Imeli smo o tem debato, iz katere se spominjam, da je predsednik vprašal, zakaj se ne vrši ves inkaso potom Jadranske dumaske banke.«

Sodnik: »Vam je kaj znano glede delavskega fonda?«

Priča zanika. Glede Florjančiča pa izjavi, da ni imel nobenega stika z njim.

Dr. Korun: »Kdo je blagajniško kartoteko parafiral?«

Priča: »Nekaj časa jaz.«

Dr. Korun: »Ali ste takrat tudi šteli denar?«

Priča: »Ne.«

Na vprašanje izvedenca za knjigovodstvo je priča odgovoril: »Znani mi je, da je ravnatelj Govekar v nujnih slučajih dajal denar tudi ob nedeljah. Kje je jemal denar za te predjume, ne vem.«

Dr. Korun: »Ali se je kdaj zgodilo, da bi kdo dobil posojilo, ne da bi bil podpisal kakšen bon?«

Priča: »Mogoče je tudi, da so se taki zneski zabeležili na Govekarjevo ime.«

Drž. pravdnik: »Govekar pravi, da je 20 krat v letu potoval.«

Priča: »To je mogoče. V Zagrebu je bilo več poslovnih zvez.«

Sodnik: »Ali vam je iz privatnega Govekarjevega življenja kaj znano? Tako glede raznih pojedin v pisarni.«

Priča: »O tem ne vem nič. To so bile menda same čenče.«

Nato je bil klican v dvorano osumljeni Govekar Karol.

Drž. pravdnik: Poleg predloga, da se izloči postopanje zoper Strikbergerjevo, predlagam, da se sodnijsko postopanje proti osumljenemu Govekarju danes preloži.«

Govekar je medtem stopil k sodni mizi, samozavestno položil aktovko nanjo, jo odprl, vzel razne spise iz nje in jih razgrnil po mizi. Potem je dejal: »Predlagam, da se pregledajo knjige po strokovnjakih in se ugotovi, da je bil takrat denar živ. Da ne bi bilo denarja v blagajni, je nesmisel.«

Drž. pravdnik je prekinil tok njegovih besedi z naslednjim: »Predlagam, naj oba obtožena, Strikbergerjeva in Govekar, pred preiskovalnim sodnikom izneseta vse svoje trditve, in sicer v pričo izvedencev. G. Govekar nam danes lahko drži teoretično predavanje o knjigovodstvu, toda vse to nima pomena.«

Sodnik nato naloži osumljenemu Govekarju, da mu do danes, najkasneje do 10 izroči svoj potni list, kakor je Govekar odšel. Pri odhodu je sodnik še enkrat zaklical za njim: »Pa jutri ne pozabite na potni list!«

Obtoženi Florjančič je nato izrekel željo, naj se še enkrat zašili sluga Urbančič in Staub Viktor, poštni uradnik. Dr. Korun pa je predlagal se zaslišanje zvonarskega mojstra Karla Krusiča.

Razprava je bila nato preložena na današnji dan. Vršila se bo samo proti obtoženi Florjančič.

Kako zmanjšati brezposelnost

Tajništvo delavskih zbornic sklicuje konferenco

Beograd, 15. decembra. AA. Odbor centralnega sekretariata delavskih zbornic je poslal vsem gospodarskim organizacijam v državi glede javnih del mednarodnega pomena tole okrožnico: Odbor centralnega sekretariata delavskih zbornic je izvedel, da je kraljevska vlada podprla iniciativo mednarodnega urada za delo Društva narodov za javna dela mednarodnega pomena. Glede na brezposelnost in zastoj poslov v vseh državah in tudi pri nas so taka dela edino uspešno sredstvo za pobujanje brezposelnosti. Da se protuči, ali ne bi bilo več takih del in da se ugotovi, katerim je treba dati prednost z ozirom na gospodarske interese in možnost izboljšanje izvedbe, je centralni sekretariat delavskih zbornic predlagal vsem zainteresiranim gospodarskim organizacijam sklicanje konference, ki naj ugotovi 1. obseg brezposelnosti v naši državi, 2. višino sredstev borze dela za podporo brezposelnim, 3. stvarne podpore, ki jo borza dela da delavcem v vseh oblikah, 4. kolikšno vlogo bi morala imeti borza dela za pokrilitve stvarnih potreb, 5. Možnost povečanja sredstev borzi dela. Tu bi se predvsem razpravljalo a) o povečanju dajatev in b) o event. podpori s strani države, banovin in občin. Drugo skupino vprašanj bi tvorilo proučevanje sedanje službe posredovanja dela, da bi bila čimbolj učinkovita. Ugotoviti bi se moralo 1. kolikšno je bilo posredovanje in v kakšnem razmerju stoji s stvarno brezposelnostjo, 2. izvajanje obveznosti delodajalcev glede prijave odpuštev, 3. izvajanje obvezne nabave delavcev preko borz dela, 4. sadčenje med javnimi in profesionalnimi borzami dela in 5. potrebne kvalifikacije uradnikov javnih borz dela za opravljanje svojega posla. Tretja skupina vprašanj, ki naj bi jih proučili na konferenci bi bila funkcioniranje avtonomije borz dela ter čim tesnejše sodelovanje javnih borz dela s profesionalnimi organizacijami delodajalcev in delavcev. Tu bi se moralo predvsem proučiti 1. odnose, ki obstojajo danes med centralnimi in krajevnimi odbori borz, 2. kaki odnosi bi morali biti med borzami ter ministrstvom za socialno politiko in

narodno zdravje, 3. možnost povziranja števila centralnega odbora, 4. možnost okrepitev zvez med krajevnimi borzami ter osnovanje skupne skupščine borz dela ter 5. organizacijo centralne borze dela.

Rezultat teh razprav naj bi bil novi pravilnik borz dela za doseg čim učinkovitejše podpore brezposelnim delavcem, za povečanje uspeha posredovanj ter boljše ureditev delovnega trga.

Odstop Čankajšeka

London, 15. dec. tg. Odstop Čankajšeka pomeni polom sedanje kitajske vlade in odstop zanjega ministra Wellington-Koon, finančnega ministra Sunga in generala Čangsulijanga. Ta odstop pa se smatra kot začeten in se računa s tem, da se bo Čankajšek v par mesecih vrnil. Kot naslednika imenujejo dosedanjega voditelja legislativnega sveta Lin-Sena, ki hoče sestaviti novo vlado iz članov kantonske reorganizacijske stranke. — Bančni krogi v Sanghaju zahtevajo, da ostane finančni minister Sung. Kakor poročajo angleški listi, bo položaj Čankajšeka izven vlade močnejši kakor do sedaj, kar je velikega pomena za dosednji zapleteni položaj.

Zopet odkrita Hitlerjeva tajna organizacija

Berlin, 15. dec. AA. Iz Heidelberga poročajo, da je policija odkrila v gradiču, ki je last bivšega nemškega poslanika v Rio de Janeiru, barona Reichenauja, politično organizacijo, ki je bila v zvezi s Hitlerjevi. Tej organizaciji so pripadale tudi mnoge dame.

Policija je zaplenila velik kup korespondence, ki so jo vodili člani te organizacije.